

Our Write Us Today
ADVERTISING
RATES are
REASONABLE....

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

2 NA DAN DOBIVATE
"GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izvešni nedelji in
praznikov).
ZA \$6.— NA LETO NAD 300 IZDAJ

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1921 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

o. 248. — Štev. 248.

NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 25, 1939—SREDA, 25. OKTOBRA, 1939

Volume XLVII. — Letnik XLVII.

AMERIKA ZAHTEVA VRNITEV PARNIKA

Zajetje bo pospešilo nevtralno postavo

WASHINGTON, D. C., 25. oktobra. — Predsednik Roosevelt je sinoči naznanil, da bo od Rusije zahteval, da izpusti ameriški parnik 'City of Flint', katerega je nemška posadka pripeljala v Murmansk. Na časninarski konferenci so predsednika časninarski vprašali, ako pričakuje, da bo Rusija izpustila parnik, nakar je predsednik odgovoril, da pa.

NEMCI NISO IMELI PRAVICE ODPELJATI PARNIKA

Prošnja za izročitev bo sestavljena na podlagi trditve, da Nemci niso imeli pravice odpeljati ameriške ladje v nevtralno pristanišče, pa četudi bi vozila kontribant. Navzlic temu pa je državni departement v skrbeh, kakšne bodo posledice, ako bo Rusija parnik vrnila, kajti boji se, da bodo nemške vojske ladje vsako nevtralno ladjo, ki bi vozila kontribant, rajši potopili, kot pa jo zajeli in odpeljali v tako nevtralno pristanišče.

VLADA SE NAJBOLJ ZANIMA ZA AMERISKE MORNARJE

Največja skrb ameriške vlade je, kje se nahaja 12 mornarjev parnika "City of Flint", da se čimprej vrnejo kot svobodni ljudje v svobodno deželo. Navzlic temu, da je glede mornarjev državni tajnik Hull vprašal v Moskvi, Berlinu in Oslu na Norveškem, ni znano, kje se mornarji nahajajo.

KAKO JE BIL PARNIK ZAJET

TRONDHEIM, Norveška, 25. oktobra. — Selaj je dognano, da je ameriški tovorni parnik "City of Flint" zajela nemška bojna ladja Deutschland in o tem priča nek angleški mornar.

Njegov parnik je bil potopljen v ameriških vodah.

Mornar pripoveduje, da je bil na angleškem parniku "Stonegate," ki je vozil iz Valparaiso, Chile in katerega je potopila nemška bojna ladja "Deutschland" kmalu zatem, je priplul iz Panamskega kanala. Križarka je vzela angleške mornarje na svoj krov. Križarka je zavila proti severu in zajela parnik "City of Flint" pod pretvezo, da vozi kontribant.

Angl. mornarji so bili postavljeni na City of Flint.

Ko je bil zajet parnik "City of Flint," so bili angleški mornarji postavljeni na njegov krov in parnik je pod poveljstvom nemških mornarjev vozil proti severu ob Greenlandiji, je vozil skozi sneg in led ter v petek ponoči došel v Tromsø na Norveškem, kjer so se izkrcali angleški mornarji. Po uradnem poročilu norveških mornarjskih oblasti pa je parnik "City of Flint" zajela nemška križarka Emden.

Tri nemške križarke prežijo na Atlantiku

KODANJ, Danska, 25. oktobra. — Tri nemške hitre in velike bojne ladje so prebile angleško mornariško blokado in sedaj prežijo na trgovske ladje na Atlantiku.

Ena med temi, Emden, je po zatrdilu norveških mornarjskih oblasti zajela parnik "City of Flint." Druga je "žepna" bojna ladja Deutschland, ki je potopila angleški parnik Stonegate, tretja pa je bojna ladja Admiral Scheer, ki je 11. oktobra potopila angleški tovorni parnik Clement ob južnoameriški obali.

(Razvidno je, da se poročila ne strinjajo, pač se lahko tolmači, da križarka "Emden" in "žepna oklopnica" "Deutschland" sodelujeta pri napadih na trgovske ladje, ki vozijo vojne potrebine v Anglijo in Francijo.)

(Nadaljevanje na 2. str.)

Kaj se dogaja po širokem svetu Stavka v Californiji

Iznajditelj obžaluje

PARIZ, Francija, 24. okt. — Edouard Branley, ki je dosti pripomogel k razvoju brezžičnega brzojava ter izpopolnitvi radio aparatov, je praznoval danes svoj 95. rojstni dan. Ko so ga vprašali časninarski, kaj misli o bodočnosti radia, je odvrnil: — Resnično mi je žal, da sem imel s to stvarjo kaj opravka.

Pomoč vsled suše prizadetim farmerjem

WASHINGTON, D. C., 24. okt. — Poseben odbor, sestojec iz članov poslanske zbornice in senata, je preiskoval razmere v krajih, prizadetih vsled suše. Odbor bo priporočal, naj vlada dovoli za pomoč farmerjem v tistih krajih petdeset milijonov dolarjev. Odboru načeljuje senator Bankhead, demokrat iz Alabame.

Naročilo francoske vlade

Francoska vlada je naročila pri raznih ameriških avtnih tvrdkah 2000 truckov. Največje je naročilo je dobila Suedbackerjeva tovarna.

Žrtve eksplozije

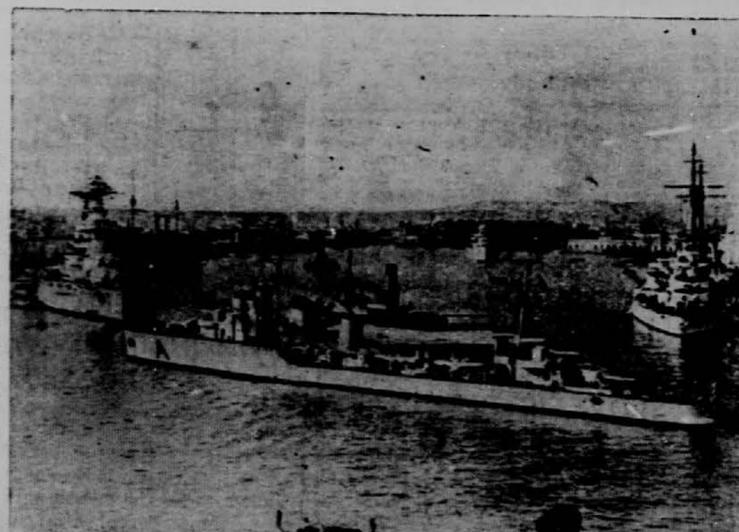
MEXICO CITY, Mehika, 24. okt. — Iz Vera Cruza poročajo, da sta v bližini tamkajšnje postaje eksplodirala dva vagona gazolina. Eksplozija je zahtevala štirideset človeških žrtev. Kaj je povzročilo strašno katastrofo, se zaenkrat še ni dalo dognati.

Papež poziva k molitvi

CASTAL GANDOLFO, Italija, 23. okt. — Pred povratkom v Vatikan se je papež poslovil od prebivalcev tukajšnjega okraja ter jih pozival, naj prosijo Boga, naj razprši vojne oblake, pobrati narode in zaščiti svojo cerkev.

NA STRAŽI

Slika kaže tri turške bojne ladje, ki stražijo strateško novažno morsko ožino Dardanele, za katere se je sovjetska vlada neuspešno pogajala s turškimi vnanjim ministrom Šukru Saracogluom.

Maček naznanja svoje cilje

ZAGREB, Jugoslavija, 25. oktobra. — Vodja hrvatske seljaške stranke in ministrski podpredsednik v jugoslovanski vladi dr. Vladimir Maček je v svojem intervjuju rekel, da deluje za zedinjenje jugoslovanske države.

"Srbija ne more ostati dolgo zaslužjena ob strani svobodne Hrvatske," je rekel z ozirom na avtonomijo, ki jo je Hrvatska dobila v avgusta.

"Ravno sedaj obstoji moje poglavito delo v tem, da prenesemo oblasti iz Beograda v Zagreb, toda v bodočnosti hrvatskega naroda vidim kaj več, kot pa samo upravo svojih lastnih zadev.

"Delati moramo za edinstvo Jugoslavije, toda borili se bomo proti korupciji in proti zatiranju demokracije."

Anglija naroča meso

MONTEVIDEO, Uruguay, 23. okt. — Anglija bo kupila od tukajšnjih veleklavcev za \$3,200,000 zamrznene mesa. Tozadevna pogajanja so bila večeraj zaključena.

Usoda poljskih jetnikov

BERLIN, Nemčija, 23. okt. — Nemške oblasti bodo zaposlile večino poljskih jetnikov pri delu na polju. V razne poljedelske okraje je bilo poslanih do 18. oktobra 134,000 poljskih jetnikov. Kmetje jim daje hrano in stanovanje.

Elliotov naslednik

Po smrti Roberta Elliota, ki je šestnajst let vršil rabeljsko službo so oblasti države Pennsylvanije najele Franka Lee Wilsona iz Pittsburga ter mu poverile usmrčenje treh zločincev, ki so bili obsojeni na smrt v električnem stolu.

V Rockview kaznilnici je novi rabelj v ponedeljek zjutraj dobro opravil svoje delo. V petnajstih minutah so bili vsi trije mrtvi. Za prvega je dobil \$250, za druga dva pa \$200.

Wilson je star 37 let ter je po poklicu električar. Rekel je, da se ne smatra za eksekucije nič bolj odgovornega kot so odgovorni zanje sodniki in porotniki.

Štiri dojenčki žrtve pare

PERTH AMBOY, N. J., 24. okt. — V tukajšnji bolnišnici

imajo poseben oddelek za dojenčke. V neki sobi jih je bilo šest. Pomoči je bolničarka za pol ure odšla iz sobe, ko se je pa vrnila, je našla vseh šest nezavestnih. Zdravniki so dva zopet obudili v življenje, štirje so pa umrli. Postali so žrtve pare, ki je prihajala iz radiatorja.

Žena bivšega kajzerja v strahu

LONDON, Anglija, 23. okt. — Princeza Hermina, žena bivšega kajzerja, se boji nove zvetovne vojne, ki bo po njenem mnenju dosti bolj strašna kot je bila prejšnja. Rev. J. L. Thomas, pastorju v Glamorganu, je sporočila, da je padel na bojišču kajzerjev vnuk, princ Oscar. V pismu pravi: — Bog daj, da bi bila sedanja vojna kmalu končana, toda bojim se, da se moja želja ne bo uresničila. Nekaj mi pravi, da bo sedanja vojna strašnejša od prejšnje.

Hermينو pismo je angleški cenzor odprl.

Pet milj s kroglo v glavi

KANSAS CITY, Mo., 24. okt. — V tukajšnji bolnišnici je prišel 36 letni Herman Teague ter povedal, da so ga v neki gostilni obstrelili. Pet milj od gostilne do bolnišnice je prehodil peš. Zdravniki se mu odstranili kosček kroglice, ki mu je šel skozi možgane in se započil v kost. Upajo, da bo možak okreval.

Stavka v Californiji

Delavci v bombažnih nasadih so zastavkali. — Napad na zborovanje stavkarjev.

Nevtralni blok

Blok hoče zagotoviti mir na Balkanu. — Načrt bo kmalu izdelan.

BUKAREŠTA, Romunska, 24. okt. — Iz virov notranjega urada prihaja poročilo, da je načrt za balkanski nevtralni blok že toliko dozorel, da so že pričela resna pogajanja.

Romunsko časopisje povdarja veliko potrebo takega bloka, ki naj zavaruje mir na Balkanu. Z agitacijo za blok je pričela Romunska, ki vsled svoje zemljepisne lege in vsled svojih odnošajev z vsemi balkanskimi državami naj lažje stopi v diplomatska posvetovanja in pogajanja.

Ker so Turčija, Jugoslavija in Grška z Romunsko v balkanski antanti, temu načrtu ne bodo stavile mikah zaprek. Potrebna pa bodo še pogajanja z Bolgarsko, ki zasleduje panslovansko politiko in upa na pomoč Rusije. Toda upanje je, da se bo Bolgarska spomnila nesrečnega izida dveh balkanskih vojn in se bo pridružila bloku.

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 24. oktobra. — Balkanski diplomati so prejeli sporočilo, da tudi Italija podpira ustanovitev balkanskega nevtralnega bloka, vsled česar pričakujejo, da bo Italija stopila tudi v boljše odnošaje z Anglijo in Francijo.

Ker bi balkanski blok, ki bi bil sestavljen iz Madžarske, Jugoslavije, Grške, Bolgarske, Romunske in Turčije, mogel vstaviti ruhi in nemški vpliv v jugovzhodni Evropi, bi po mnenju diplomatov bilo lahko pridobiti Italijo, da tvori člena v zvezi med balkanskimi in zapadnimi državami.

Nekatera poročila, ki pa ni so potrjena, celo pravijo, da namerava Mussolini že prihodni teden sklicati sestanek balkanskih držav v Rimu ali Beogradu.

Tak blok je bil v vsakem ožiru naklonjen zapadnim državam, ker je Turčija v zvezi z Anglijo in Francijo, jugoslovanski narod je bil vedno zelo naklonjen Franciji in tudi Angiji, navzlic temu, da ima Jugoslavija tesne trgovske zveze z Nemčijo, Bolgarski kralj Boris pa tudi želi stopiti v te nešje zveze z zapadnimi državami.

ANGORA, Turčija, 24. okt. — List "Tan" piše v svojem uredniškem članku, da je postal prestiž Italije na Balkanu močnejši, odkar se ji je posrečilo sprijazniti Jugoslavijo in

MADERA, Cal., 24. okt. — V tukajšnjem okraju so pred petnajstimi dnevi zastavkali delavci v bombažnih nasadih. Farmerji si na vse mogoče načine prizadevajo, da bi jih zvalili nazaj na delo, toda vsi tozadevni poskusi so se izjalovili. Ker ne gre zlepa, so začeli zgrda. Večraj so vprizorili napad na zborovanje piketov, ki so se zbrali v mestnem parku. Bilo jih je nad štiristo. Policija se je posluževala solznih bomb, farmerji pa vsega, kar jim je prišlo pod roko. — Stavkarji so se nekaj časa ustavljali, slednjic so se pa morali umakniti premoči. Šest piketov je bilo tako poškodovanih, da so jih morali odvesti v bolnišnico. Ranjen je bil tudi Jack Burke, investigator La Follettovega odbora, ki preiskuje kršenje državljskih svoboščin.

Štrajk je izbruhnil v protest proti prenizkim plačam. Farmerji plačajo za sto funtov natrganega bombaža devdeset centov in dajo delavcem na razpolago kabine. Delavci zahtevajo \$1.25.

Vsi organizatorji se nahajajo v ječi. Zapri so jih pod pretvezo, da so kršili protipiketske odredbe. Med njimi je tudi Carl Paterson, stavarški voditelj United Cannery, Agricultural, Packing and Allied Workers of America. Iz ječe je sporočil, da organizirajo piketi nov odbor, ki bo prevzel vodstvo nad stavko.

Včeraj so farmerji zapodili iz okraja A. L. Wirina, odvjetnika American Civil Liberties Union, ter ga posvarili, naj se ne vrne več.

Novi administrator na delu

WASHINGTON, D. C., 24. okt. — Včeraj je došel semu podpolkovnik Philip Fleming, ki je bil imenovan za novega administratorja takomenovane "Wage - Hour" postave. Star je 52 let ter je zadnji čas vršil vojaško službo v Minneapolis. Imel bo dosti dela. Rešiti bo moral 13,000 pritožb glede kršenja postave, ki je bila pred letom dni uveljavljena. Po današnjim dnem ne bo smel noben delavec, zaposlen v meddržavni industriji, zaslužiti manj kot 30 centov na uro, delovni teden bo pa skrajšan od 44 na 42 ur.

Lastniki tekstilnih podjetij po južnih državah se že organizirajo ter nameravajo protestirati proti tozadevni odredbi.

Madžarsko. "Tan" pravi dalje, da bo Italija skušala ustanoviti nov balkanski blok, v katerem boste poleg drugih balkanskih držav tudi Madžarska in Bolgarska.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Sakar, President J. Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

46th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto valje list na Ameriko	Za New York za celo leto ... \$7.00
10 Kanado	Za pol leta
Za pol leta	Za inostranstvo na celo leto ... \$7.00
Za štiri leta	Za pol leta

Subscription Yearly \$6.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJI IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 5-1243

POMAGAITE nam IZBOLJŠATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

KITAJSKA

Ali more Kitajka zmagati? Z znajo Kitajcev ne računajo mnogi, ki verujejo vsem iz Kitajcem sovražnih virov.

Nedavno se je vrnil v Francijo časnikar Shadourin, ki se je kot poseben poročevalec pariških listov dolgo mudil na Kitajskem. Iz njegovih poročil je razvidno, da še ni vse izgubljeno za Čankajškovo stvar in da je moč Kitajske od začetka sovražnosti z Japonsko silno napredovala.

V ulici 1937 so bile kitajske čete razen Čankajškove divizije zelo slabo opremljene in so imele slabe oficirje ter še slabše dobavitelje živih in opreme. V nekaterih slučajih so jim dobavitelji dobavljali aaboje s svinčeniimi krogli in celo granate iz lesa.

V zadnjih dveh letih pa je Čankajškova vlada reorganizirala kitajsko armado. Sado vi reorganizacije so se pokazali pri obleganju Hankova, kjer so se Kitajci izredno junaško postavili Japoncem v bran.

Vojna taktika Čankajških oficirjev obstoja v tem, da puste Japonce prodirati globoko v gorske predele v notranjosti, nakar jih Kitajci v guerilski vojni skušajo uničiti z napadi od strani.

Operacije guerilskih oddelkov nadzoruje osrednji generalni štab v 489 okrožjih, katere so Japonci že zasedli.

Kitajske redne čete štejejo zdaj okrog 200 divizij. Močni so tudi kitajski motorizirani oddelki. Čankajšek čaka samo na ugodno priložnost za odločilno ofenzivo proti Japoncem.

Pretrpane so tudi vesti o vplivu boljševikov v Čankajškovi vadi. Razen podpredsednika politične službe Čuenlaja, ni v vladi nobenega voditelja kitajske komunistične stranke.

Zdi se, da so Japonci napravili vojaško in diplomatsko napako s podcenjevanjem odporne sile kitajske armade in s podcenjevanjem Čankajška kot edinega voditelja vseh Kitajcev. Vpoštevati je treba nadalje, da je Japonska zašla v najtežjo gospodarsko krizo in da izkazuje njen državni proračun ogromen primanjkljaj. Razblinili so vsi njihovi načrti o zavojevanju Kitajske in njenih prirodnih bogastev. Zaraditega se skušajo Japonci rešiti iz zagate, v katero so zašli, odkar se borijo proti Kitajcem.

Kitajska je prognozorna, da bi jo mogli Japonci zavojevati. Vsi njihovi dosedanja uspehi so bili le več ali manj le kalnega značaja.

ŠE DOBER TEDEN IN BO ZAPRTA ZA LETOS SVETOVNA RAZSTAVA. — ŠE JE ČAS DA JO OBIŠCETE, AKO BIVATE V OKOLICI MESTA NEW YORKA...

(Nadaljevanje s 1. strani.)

PLEN NEMŠKIH SUBMARINOV NARAŠČA
GIBRALTAR, 25. oktobra. — Včeraj je imela Anglija na morju najslabši dan, kajti potopljeni so bili štiri angleški tovorni parniki in en grški. Najbrže so jih potopile nemške podmornice.

Nek ameriški parnik je rešil 36 mornarjev z angleških parnikov Menin Ridge in Ledbury. Poleg teh dveh parnikov je bil tudi potopljen parnik Tafna v bližini gibraltarske skale. Četrta angleški parnik, ki je bil potopljen, je bil Clan Chisholm, grški pa Konstantinos Hadjipateras.

NE ZAMUDITE! V nedeljo, 29. oktobra, bodo vpriporjene v Slovenskem Narodnem Domu, 25 Irving Avenue, Brooklyn, N. Y., dve izvrstne igre. Ena v angleškem, druga pa v slovenskem jeziku. Poleg tega bo petje zbora društva "Domovine" in na razpolago bo tudi godba za ples. — Rojaki v New Yorku in okolici so naprošeni, da obiščete to prireditve. Z Vašo navzočnostjo daste mladim članom slovenskih kulturnih društvom pogum in veselje za njih delovanje za slovenstvo v Vaši naselbini. — NE ZAMUDITE TA VEČER, 29. OKT.

BRIVNICA NA FRONTI
Dva francoska vojaka obiščeta brivnico za Maginotovo utrjeno črto. Napis za brivnico je postavljen v kup drv pred vhodom v podzemsko utrbo blizu nemške meje.

Iz Slovenije

SMRTNA VOŽNJA S NEDELJA ŠTEVILNIH SVATBE NESREČ

V obmejni Dolini se je 17. septembra pripetila usodna nesreča, ki je terjala kar štiri človeška življenja in ki je po vsej Gorenjski vzbudila splošno sočutje s prizadetimi. Z Jesenje se je odpeljala Ravnikova družina in sicer Ivan Ravnik, njegova 40-letna žena Angela in njuna dva otroka, z njimi pa je bil tudi Ravnikov brat Viktor ter še neko dekle. Peljali so se v Stare Fužine pri Bohinju na svatbo.

Zvečer so se vračali s poroke precej dobre in židane volje. Sofer Janko Škantar je vso družino naložil na svoj avtomobil in jo hotel prepeljati na vlak, ki odhaja iz Boh. Bistrice proti Jesenicam. Ko je avtomobil privozil na most čez Savo med Brodom in Bistrico, je avtomobil iz dolej nepojasnjenega vzroka zvrnil v Savo. Z največjo težjo sta se najprej rešila iz prevrnjenega avtomobila sofer Škantar in Ivan Ravnik, za njima pa še neko dekle, ki je bilo v družbi. V vozu so ostali žena Angela, oba otroka in brat Viktor Ravnik. Luči avtomobila so gorele še štiri ure po nesreči. Ponesrečeno Ravnikovo so še snoči potegnili iz vode in jo skušali z umetnim dihanjem rešiti, pa je bilo prepozno. Vse ostale ponesrečence so davi potegnili iz vode in jih prenesli v bližnjo mrtvašnico.

V nedeljo 17. septembra preko dneva in ponoči so prepeljali v ljubljansko bolnišnico številne žrtve nesreč in nezgod. Devet letni posestnikov sin s Poljsnika je doma padel z drevesa in se hudo poškodoval na roki in po obrazu.

Posestnik Janez Mrak, ki je doma iz litijske okolice, je rezal slamo, pri tem pa po neresnem naključju vtaknil prste v slamoerznoico, ki mu jih je odrezala.

Na Homcu v kamniškem okraju se je posestnikov sinček Ciril Bartol hudo opeknel z mlečno kašo.

Delavec Jože Valer z Rudnika je padel pri telovadbi in si zlomil levo roko.

Inženirjevo soprogo Amalijo Paner je na Tyrševi cesti podrl neznan kolesar. Panerjeva si je zlomila roko in dobila še druge poškodbe po telesu.

Mizarški pomočnik Albin Jeranič iz Ljubljane je zlezal na lestvo in nadel na tla. Poškodoval si je desno nogo.

Hudo nesrečo je doživel blapce France Novak iz Dola. Vračal se je domov s parom volov vpreženih v voz. Baš takrat pa je po cesti pridrel avto, zaradi česar sta se mu vola splašila. Novak ju je skušal zadržati, a sta ga vola potegnili pod voz. Kolesa so mu šla čez život in noge ter je

Novak obležal s poškodbami po vsem telesu.

Na delavca Franceta Brugarja iz Ljubljane so se podrli drva. Na roko mu je padla žaga, ki mu je prerezala žile na levi roki.

75-letna zasebnica Frančiška Hribnikova iz Ljubljane je ponoči padla iz postelje in si zlomila desno roko.

V bolnico so pripeljali ponoči tudi 29-letnega pekovskega pomočnika Ivana Kralja iz Kranja, ki je padel z motornega kolesa in si zlomil desno ključnico.

ELEKTRIČNI TOK GA JE UBIL

Montir mestnega elektrotehničnega podjetja Slavko Lipnik v Mariboru, je imel pred dnevi opravka v mestni klavnici. Popravil je transformator, a je z roko zašel pregloboko in se po nesreči dotaknil žice z visoko napetostjo 10,000 voltov. Zakričal je in omahnil. Tovariši so mu prikočili na pomoč in ga skušali obuditi k življenju. Trudili so se štiri in pol ure, da bi nesrečnega rešili življenje, toda vseh njihov trud je bil zaman. Lipnik je podlegel poškodbam.

NOVE KOVANČE ŽE PONAREJAJO

V smeri iz Dobove sta prišla v Brežice dva brezposelna mladeniča iz Savskega Marofa. V točilnici Ane Gregi v Brežicah je eden izmed njih zahteval cigarete in hotel plačati s 50-dinar-skim kovancem. Natakarnica je na opozorilo lastnice ogledala kovance in ga vrnila mladeniču, češ, da je ponarejen. Gost je nato plačal cigarete z drobižem. Še enkrat je poskusil srečo z razmenjavo nepravlega kovanca s tem, da je v trafiki Marije Maurer zahteval cigarete. Čim pa je ponarejeni kovance položil na mizo, je Maurerjeva spoznala, da je ponarejen. — Ko sta se mladeniča vračala proti brežiški postaji, ju je dohitel orožniški podnadrednik St. Kost, ki je bil obveščen, da posedujeta falsificirani kovance, jima je napovedal aretacijo in ju odvedel na sodišče. Sodniku sta mladeniča tajila, da bi sama izdelala ponarejeni kovance. Rekla sta, da sta ga prejela na kolodvoru v Zagrebu, v Brežicah pa sta se mudila zaradi nakupa motornega kolesa. Oba mladeniča sta bila odvedena v celjske zapore.

NESREČE IN PRETEPI

Solar France I. z Vrhnike je 19. sept. sedel v veseli družbi, nato pa se je odpeljal s kolesom po opravkih. Na kolesu pa je France izgubil ravnotežje in zavozil naravnost v Ljubljano. France je padel po bre-

"GLAS NARODA"
pošiljamo v staro dobovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

Slivovica hrvatski problem

ZAGREB, Jugoslavija, 25. okt. — Preveč mečno žganje je vzrok glavobola na Hrvatskem. Leto je Hrvatska imela zelo dobro letino češpelj, kakor že ne mnogo let. Letos pa je zaradi vojne izvoz češpelj v Nemčijo zelo padel. Zato so začeli Hrvatje žgati slivovico. Nakuhalo so je toliko, da jim primanjkuje posode. Poleg tega pa so pričeli piti slivovico v veliki množini, kar je imelo za posledico, da je bilo zadnje tedne mnogo pretepop, okoli 20 umorov in upor 3000 rezervistov.

Povodenj v Nemčiji

Luxemburg, 21. okt. — V sled več dni trajajočega deževja je reka Moselle zelo narasla in preplavila nemško obzežje. Nemško vojaštvo se je moralo umakniti z raznih predelov ob

gu navzdol in se hudo potolkel po životu in po glavi.

Tovarniška delavka Silva Hafner, ki je zaposlena v neki tovarni v Kranju, se je pri delu nenadoma onesvestila. Izkazalo se je, da se je zastrupila ker so ji dali v uporabo napačne kemikalije. Prepeljali so jo v ljubljansko bolnico, kjer se je njeno stanje kmalu popravilo.

Brezposelni delavec Jože Bradač iz Rožnika pri Sv. Juriju je prišel na obisk k svoji sestri, ki mu je postregla s kokošjo obaro. Seveda je imel Jože izvrsten tek, a je jedel prehitro in pogoltnil ostro kost, ki mu je obtičala v grlu. Bradača so morali v vsej naglici prepeljati v bolnišnico, kjer so mu nudili pomoč.

V bolnišnico so pripeljali posestnikovega sina Vika Kržišnika iz Stranske vasi pri Dobrovi. Doma so ličkali koruzo, pa so se fantje sprli zaradi deklet. Nač Kržišnika je planil sosédov fant z nožem in mu zadal veliko rano na vratu. Tudi v neki gostilni v okolici so se fantje stapli. Med pretepop je bil ranjen Janez P. iz Podgore, ki ga je eden izmed pretepačev zabodel v desno stran prsi.

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V ITALIJO

Za \$ 0.30	Lir 100
\$ 12.—	Lir 200
\$ 25.—	Lir 500
\$ 57.—	Lir 1000
\$112.50	Lir 2000
\$167.—	Lir 3000

KER SE CENE SETAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

NUJNA NAKAZILA IZVEŠU. ŠJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
216 W. 18th ST., NEW YORK

Peter Zgaga

ZNAČILNO DESETLETJE
Kmalu se bomo približali zadnjemu letu tretje desetletnice dvajsetega stoletja. Bodočnosti ne moremo slutiti, toliko lažje pa presojamo preteklost.

Za tekoče desetletje je nad vse značilen Rooseveltov New Deal, ki je postavil nove temelje socialnemu redu, toda časi, ki jih sedaj doživljamo, n preživljamo, niso niti malo tako razburljivi, polni novotarij in neobičajnosti, kot smo jim bili priča v prejšnjem desetletju. To je bila doba prijetnih in britkih razočaranj, doba neverjetnosti, doba presenečenj.

Tista leta bodo v zgodovini oficijelno zapisana kot leta splošne suše, dočim v resnici ni bila dežela še nikdar tako mokra kakor tedaj. Vsa alkoholna pijača je bila prepovedana, navzle temu je pa narod onil v alkohol.

Ponižen gramofon se je moral umakniti desetkrat večjemu sundra, prihajajočim iz bakse domaćega izdelka. Stodvajset milijonski narod se je posvetil izdelovanju radio-aparatur. Radio tube, ki so veljale izdelovalca par centov, so ljudje kupovali po tri ali štiri dolarje.

Milijonarska sinova v Chicagu sta zasnovala "perfekten zločin" in umorila 14 letnega fanta. Oblasti so je kmalu zalotile, dočim se danes ni popolnoma pojasnen zverinski umor protestantskega pastorja in mlade cerkvene pevke.

Mladi bančni klerk, ki je imel šestnajst dolarjev na teden, je v par mesecih postal milijonar. Od investiranega denarja je plačeval ljudem petdesetodstotne obresti. Polovico je izplačal v obliki obresti, polovico je pa pridržal za svoje lastne potrebe.

V neki južni državi se je vršil proces proti profesorju, ki se je drznil učiti študente, da se je človek razvil iz nižjih bitij. Zagovarjal ga je najslavitejši ameriški odvetnik, dočim je tožitelj zastopal večkratni predsedniški kandidat. Beznicne in špelunke so se prekrstile v "nočne klube", kamor so imeli dostop le izbranci s posebnimi izkaznicami.

Ženske kite so prišle ob veljavno. Ženska moda: pristrizjeni lasje, gol vrat, široka bluzza, tesno, komaj do kolen se gajoče krilec, podvihane nogavice, mahdrave galoše v lepem in slabem vremenu.

Ljudje so ure in ure preždeli nad majhnimi kvadrati v časopisju in ugibali, kako se imenuje najvišja gora v Afriki, čije ime ima devet črk, ali kako je ime avstralskemu ptiču, da bi se dalo z njim napolniti troje kvadratov.

Skoro vsak čje je le imel 300 dolarjev v žepu, je kupil karo, otroci svojo. Neizvežbani delavci so služili od osem do deset dolarjev na dan. Dinararji so se po silhu postavljali z zidanimi srajcami. Galona žganja je veljala dvajset dolarjev, galona vina pet ali šest.

Vsakdo je igral na borzi. Cene akcij so se preko noči dvigale za dvajset, trideset, petdeset točk.

Vse je drvelo neznanokam, brez določene cilja, brez prave smeri.

To predpustno veseljačenje je trajalo dolgih devet let. Takrat je pa zagrmelo na borzi. Veselemu predpustu je sledil post, ki se danes, po desetih letih, ni končal.

Francija na morju

morju ima angleška vojna mornarica glavno ulogo, kar ima francoska armada. Tudi pomorščaki, ki so v morju, toda pomoči francoskih mornaric, ki so v morju, da je vojna mornarica republike povprečno močnejša nego britanska, ki se ni dopolnjevala z novimi ladjami in je gradnja nekaterih korijev vojnih ladij sploh opla.

Kako staja angleška in francoska vojna mornarica v tej vojni razdelili uloge, ni točno znano. Vsekako opravljata lov na nemške podmornice skupaj. Francoska vojna mornarica, njene pomožne sile in mornariška letala imajo velik delež pri uspehih, ki so jih tu dosegli. Tudi po njeni zaslugi se podmorniška vojna ni mogla tako razohotiti kakor v svetovni vojni in je sploh že uplahnila. Tudi glede nadzorstva nad pomorskim blagornim prometom izkazuje francoska vojna mornarica veliko aktivnost. Uradno poročilo je vedelo povedati, da je že do 25. septembra zaplenila 100.000 ton vojnega tihotapskega blaga, med tem 24.000 tekočega goriva. Angleži so v istem času zaplenili približno 50 odstotkov več.

POŽAR V BILJAH.

Preteklega tedna je ponoči prišlo goriti v stanovanjski hiši industrijaleca Ivana Savnika. Požar je uničil del strehe in močno poškodoval ostale del stavbe. Vzrok požara je zaenkrat neznan. Škoda znaša okoli 15.000 lir.

ŠPANCI ODHAJAJO IZ FRANCIJE.

"Corriere della Serra" poroča, da je francoska vlada sklenila repatriirati vse španske begunce, ki se nahajajo na njenem ozemlju. Španci odhajajo v trumah nazaj v Španijo.

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

Windsorski vojvoda po treh letih v Angliji

Nedavno se je Windsorski vojvoda vrnil v svojo domovino. Tri leta so potekla od dneva, ko se je Edvard VIII. odpovedal angleškemu prestolu. Ko je zapustil Anglijo kot vojvoda Windsorski, je svojim prijateljem zatrdil, da se ne bo nikoli več vrnil brez svoje žene. Pred tremi leti je Edvardova odločitev presenetila ves svet. Od tega logodka do danes se je pa marsikaj spremenilo in nemogoče stvari so postale mogoče. S francoske riviere, kjer je vojvoda Windsorski nazadnje prebival kot letovičar, je vojvoda ki par odpotoval preko Pariza do nekakega pristanišča v Rokavskem zalivu, kjer je počakal na odgovor angleškega kralja. Dva dni je vojvoda Windsorski čakal na povratek svojega poslance, ki je sporočil kralju Juriju VI. željo Windsorskega vojvode, da bi se rad vrnil z ženo v Anglijo. Poslanec vojvode Windsorskega se je z angleškim kraljem pogajal o pogojih za povratek nad dve uri. Prav natančno je bilo določeno kako in kdaj bo prišel Windsorski vojvoda zopet v stik z angleško kraljevsko rodbino.

Ob mnogih prilikah je vojvoda Windsorski izjavil, da hoče služiti z vsemi svojimi silami svoji domovini. V prepričanju, da služi domovini, je vojvoda tudi govoril po radiju iz Verduna lani pred septembrsko krizo. Vedno pa je vztrajal pri odločitvi, da brez žene, ki jo je Angležem predstavil enostavno kot "ženo, ki jo ljubim" ne bo nikoli več stopil na angleška tla.

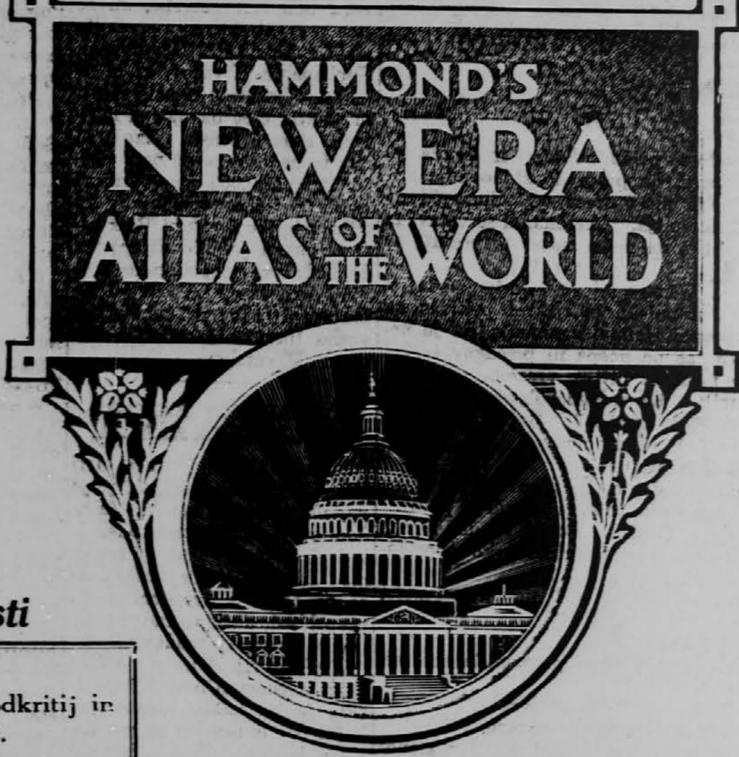
V sredo 13. septembra se je vojvoda z vojvodinjo pripeljal čez Rokavski zaliv na angleškem rušilec, ki je pristal v Portsmouthu. Mesto je bilo v temi, kakor so zdaj v temi vse angleška območja mesta. Ob prihodu vojvode Windsorskega pa so razsvetlili pristanišče. Nekaj visjih uradnikov je lahko prisostvovalo prihodu bivšega angleškega kralja, ki ga je po izkrcanju pozdravil glavni poveljnik Portsmoutha s svojim štabom oficirjev in s častno četo mornarjev. Vojvoda je krepko stisnil poveljniku roko in mu predstavil vojvodinjo. Med tem se je zbralo v pristanišču nekaj občinstva in več mornarjev, ki so krepko vzklicali vojvodi in vojvodinji.

MED DOLENJSKIMI POLHARJI.

Pozni večerni odsev ognja, ki ga je tu in tam opaziti v poznih večernih urah po listnatih gozdovih na pobočju dolenskega gričevja, so znak, da so tam na preži polharji. Lov na hudičev živalico na polhe, je bil med slovenskim ljudstvom že od nekdaj priljubljen. Že Valvazor ga opisuje v svojem znamenitem delu Ehere des Herzogtums Krain. Tolsti polhi so okusna in nekaterim zelo priljubljena hrana, prava specialiteta. Polhova koža pa toplo prikrivalo v mrzli zimi. Polhova kučma je bila v srednjem veku znak upornikov proti osvraženi gospodi. Kakor pred davnimi leti, je še dan današnji lov na polhe prijetna in tudi koristna zabava. Lov na hudičev živalico se prične jeseni, ko dozori želod in gabrica, ki je priljubljena hrana požrešne živalice.

Novi Veliki Zemljevid Posebna Cena \$2.75

Zbirka novih zemljevidov, čije sestava velja \$300,000.—, kaže svet, kakoršen je danes in vam pomaga razumovati zgodovinske poteze diktatorstev in demokracij.

SESTAVLJEN S POSEBNIM OZIROM NA SEDANJI POLITIČNI POLOŽAJ VELIKOST KNJIGE 9 1/2 x 12 in.

Posebne zanimivosti

- TABELE:**
Potovanja odkritij in raziskovanj.
Sončni sestav.
Velikosti in globočina morja in jezer.
Največja jezera in otoki.
Najdaljše reke in prekopki.
Najvišje gore — najvišji slapovi.
Razdalja zračnih prog med mesti.
- DIAGRAMI:**
Predeli zemlje.
Značaj krajev na zemlji.
Poglavitne vere na svetu.
Seznam ver v Združenih državah.

48 STRANI ZEMLJEVIDOV TUJIH DEŽEL
48 STRANI ZEMLJEVIDOV DRŽAV
ZEMLJEVID VSAKE KANADSKE PROVINCE
VSI ZEMLJEVIDI V BARVAH
ZAZNAMOVANIH JE NAD 35,000 KRAJEV

Skupaj 160 strani

Naročite pri: **Slovenic Publishing Company**
216 West 18th Street
New York City

VEZAVA TRPEŽNA IN UMETNIŠKO IZDELANA

P O Z O R ! Zaradi carine na angleške knjige, naj rojaki v Kanadi pošljejo povrh še 25 centov v delno pokritje carine.

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podporniška organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois
POSUJE ŽE 46. LETO
Glavni urad v lastnem domu: 598 No. Chicago St., Joliet, Illinois.
SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA NAD \$4.450.000
SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 119.50%

K. S. K. Jednota ima nad 35.000 članov in članice v odraslem in mladinskem oddelku.
SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŽEV 182
SKUPNIH PODPOR JE K. S. K. JEDNOTE IZPLAČALA TEKOM SVOJEGA 46-LETNEGA OBSTANKA OKROG \$7.000.000
GENLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM in NAROD!"
Če se hoče zavarovati pri dobri, pošteni in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruje za smrtne, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in osemglosti.
K. S. K. Jednota sprejema v svojo družbo članice in članice od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruje se lahko od \$250 do \$5000 posmrtnine.
V mladinskem oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B". Mesečni prispevek v mladinski oddelki je zelo nizek, samo 15c za razred "A" in 30c za razred "B" in ostane stalen. dani zavarovalnina z vsakim dnem naraste. V slučaju smrti otroka zavarovanega v razredu "A" se plača do \$100.00 in zavarovanega v razredu "B" se plača do \$1000.00 posmrtnine.
BOLNIŠKA PODPORA:
Zavaruje se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Assesment: primerno nizko.
K. S. K. Jednota nudi članstvu pet najmodernejših vrst zavarovanja.
Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo priložnostno plačilo rezervno izplačano v gotovini.
Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh naslednjih assessmentov.
Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote", ki izhaja enkrat na teden in slovenskem in angleškem jeziku in katerega odplačuje vsak član in članica.
Vsak Slovenec in Slovenka bi moral (a) biti zavarovan (a) pri K. S. K. Jednoti kot pravi materji vdov in sirot. Če ne nisi član ali članica te mogoče in bogate podpore organizacije, pridruži se in pristopi takoj.
V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoče k K. S. K. Jednoti. Kjeroli še nimate društva, spadalobna k tej katoliški podporni organizaciji, ustanovite ga; traja le je osem mesev v starosti od 16. do 60. leta. — Za nadaljna poizvedila in navodila pišite na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 598 NO. CHICAGO STREET, JOLIET, ILLINOIS

Lov traja do konca oktobra, do godu sv. Simona in Juda, ko žene hudič svojo živalico spat.

Proti večeru se odpravijo polharji obloženi s poljskimi skatami proti gozdu. Med potjo jih namazujejo po starem običaju z gnulimi hruskami, da vonj privabi požrešne živalice.

V gozdu, kjer je dovolj želoda in gabrice, nastavijo pasti po deblih, nakar zakurijo ogenj in posejajo okoli njega. V žerjavici pečejo krompir in kostanj ali tudi kaj boljšega, vmes pa zalivajo s sladko tekočino, ki so jo prinesli s seboj, da jim hitreje mineva čas. Okoli ognja sede razmotrivajo vsakdanja vprašanja, ki so ravno v današnjih časih tako raznovrstna. Pogovor nanese tudi na tiste lepe namišljene čase, ko so naši predniki ob priliki poljskih lovov sedeli okoli ognja govorili o vsem mogočem in nemogočem, o začaranih kraljčinah, o strahovih in čarovnicah. Res, nekaj tajinstvenega je lov na polhe, in čaroben je pogled v temni noči ob svitu žarečega ognja na gozdno pokrajino, ki jo v nočni tihoti moti škrbljanje male živalice, ko išče svojo hrano plazec se

od drevesa do drevesa. Poljski lovci gredo po noči večkrat pogledat v pasti, če je že polh v njej, da potem vnovič nastavijo. Lov traja vso noč in se polharji šele proti jutru, ko se prične daniti, vračajo z več ali manj obilnim lovom proti domu. Lov na polhe je ne le prijetna zabava, marveč tudi mnogim lep vir dohodkov. Marsikateremu je poljska pečenka v tem času menda edina mesna hrana.

TUDI BACILE SO EVAKUIRALI.
V pariškem Pasteurjevem zavodu negujejo v največjih količinah razne vrste bacilov, ki jih uporabljajo pri izdelovanju serumov in cepiva proti nevarnim infekcijskim boleznim.

Če bi sovražna letala bombardirala Pariz, bi prebivalstvu pretela tudi ta nevarnost, da bi zaloge bacilnih kultur pri eksplozijah vrglo iz zaščitenih in varnih krajev. Zato so iz zavoda "evakuirali" tudi vse bacile. Bacilne kulture in zraven spadajoča laboratorije so preselile iz Pariza na deželo. Zavod je založil tudi vse

bolnišnice in lazařete z zadostnimi količinami serumov in cepiva, katerega bi v prenaseljenih okrožjih in v vojaškem področju zdravnikov potrebovali. Od začetka mobilizacije v Franciji ni v Parizu večjih zalog nevarnih bacilov v Pasteurjevem zavodu.

SMRTNA KAZEN ZA RO-PARJE MED ALARMOM.
Francoska vlada je izdala odredbo, po kateri grozi smrt na kazen tistemu, ki bi hotel izkoristiti alarmno stanje in krasti in ropati v hišah in stanovanjih, ki jih prebivalci zapuste, medtem ko se poskrjujejo v zaklonišča in kleti.

Ker se je dogodilo pri zadnjih alarmih v Parizu več tatvin v izpraznjenih stanovanjih največ v nočnem času, ko so zločinci izrabili priliko, so oblasti v Parizu na vseh javnih prostorih nalepile lepake z vsebino zakonske odredbe o kaznih za delikte v takem primeru.
Vsi francoski časopisi stalno objavljajo opozorilo, da grozi smrtna kazen vsakomur, ki bi hotel storiti zločine tatvine in ropanja za časa alarmov.

PRVA POROKA MED PRO-TILETALSKIM ALARMOM.

V Parizu je opravil župan prvo poroko med proti letalskim alarmom ob tulenju siren. Poročil je prvo plesalko iz Tabarina Renely in pariškega trgovca Varese. Ko je župan izgovarjal besede "v imenu zakona sta združena za vse življenje" so pričele pariške sirene tuiti in so naznanjale alarm ter nevarnost profiletalskega napada.
Župan je nadaljnje besede civilnega obreda opustil, ter z novoporočencema zbežal v bližnje zaklonišče ter je pozabil celo novoporočencema čestitati. V zaklonišču je novoporočencema izrekel tradicionalne čestitke, na kar je mlada žena med navzočimi v zaklonišču v skladu s tradicijo nabirala prostovoljne prispevke za uboge v okrožju, kakor da ne bi grozila nevarnost vžigalnih in strupenih bomb.
Kmalu nato je bilo alarma konec, zakonec Varese pa se lahko pobahata, da sta bila prva, ki sta postala med alarmom mož in žena.

Kje si bil tako dolgo?

Roman iz življenja. — Za "Glas Naroda" priredil I. H.

56

Klaus počasi vstane in pravi mirno: "Ne smem se več izpostavljati vašemu siremskemu petju, milostljiva gospica in zato mi dovolite, da se odstranim." Iduna ga ježno pogleda. "Bojazlivec?" Klaus se zasmeje. "Da, proti lepim ženskam sem vedno bojazlivec. Na svidenje pri kosilu!" Klaus naglo odide v hišo.

Charlie, Winnie in Truda so prišli v Kassel in Truda soterju naroča, kako mora voziti, da pride do stanovanja njihovih starišev. Stanovanje je bilo v precej oddaljenem, skromnem delu mesta in kmalu pridejo tja. Avtomobil se vstavi in Truda gre naprej sama v hišo, da more mater pripraviti na nepričakovani obisk.

Medtem, ko Charles in Winnie mirno čakata spodaj v avtomobilu, teče Truda po stopnicah in trikrat pritisne na električni zvonec, kar je gospej Hollovi znamenje, da je nekdo iz družine prišel. Ta čas pa gospa ni pričakovala nobenega domačega in zato nemirna hiti k vratom, ne da bi odpasala gumijev predpasnik. Ko zagleda Trudo, vzklizne: "Ti, Truda! Kaj pa se je zgodilo? Saj si šele pred nekaj dnevi pisala, da še ne boš prišla domov."

Truda pade materi okoli vratu. "Prišla sem samo mimogrede, mati; nikar si takoj ne delaj nikakih skrbí; nič se ni zgodilo in svet se oddaljni ni podrl." "Ne govori tako neumno, Truda! Saj si vendar moreš misliti, da sem se prestrašila, ker si prišla tako nepričakovano."

"O, mati, samo mirna bodi — in bodi nekoliko vesela, da se zopet enkrat nepričakovano vidiš!"

Mati poljubi hčer in ji boža roko.

"Oh, Truda, seveda me veseli, samo prestrašila sem se, ker sem mislila, da se je kaj zgodilo."

Trudo potegne na ozki hodnik in zapre vrata.

Truda pa boža redke, sive lase svoje matere.

"Hitro se moraš malo lepše obleči, mati, kajti z menoj so prišli gostje; smoj tukaj z avtomobilom."

Gospa Hollova se prestraši.

"Pa vendar ne Iduna, Truda? Nje Hans ne sme videti, ker se mu bodo drugače zopet odprle stare rane."

"Ne, ne, mati; sta brat in sestra Longwyjeva, saj veš, da sem ti včasih o njih pisala. Zelo sta dobra! — Prišla sta po me na Gravenstein in sem sedaj pri njih na njihovem velikem posestvu. O, mati, tako krasno je tam! Tisočkrat lepše kot na Gravensteinu. Iduna je bila zelo zlobna proti meni; saj veš kakšna je včasih. In tako me je Winnifred Longwyjeva povabila k sebi, ker ni mogla trpeti, da bi Iduna slabo postopala z menoj. Toda vse to ti bom povedala pozneje. Sedaj se samo hitro malo lepše napravi, kajti Charlie Longwy je tudi z nami in sem si mislila, da ti ne bi bilo prijetno, ako se jima pokaže v kuhinjski uniformi, četudi se za to Charlie in Winnie ne bi zmenila. Oba sta v resnici krasna človeka. Hitro, mati, preobleci se, jaz ti bom pomagala."

"Moj ljubi Bog, meni se v glavi vse vrti, Truda. Pravzaprav bi morala zrumeniti moko za ohrovt, ker je že skoro čas za kosilo."

Truda se zasmeje.

"Samo preobleci se, mati, jaz pa grem v kuhinjo in bom odvila plin, da se ne bo nič pripalilo. Ohrovt moreš jutri dalje kuhati, kajti danes smo vsi povabljeni na kosilo v hotel; ti, oče in bratje in jaz. Samo hitro, mati!"

Mati je še vsa zmedena, toda naglo sleče gumijev predpasnik, in si obleče drugo obleko. Ko se Truda vrne iz kuhinje, stoji mati že v svoji najlepši obleki pred njo in si počese lase tako gladko, da ji niti en las ne štrli s temena.

"Poglej me, Truda — ali mi ovrtnik dobro stoji — ali je plin odvit?"

"Vse v najlepšem redu. Lepa izgledaš, mati. Sedaj pa nimaš nobenega drugega dela, kot da lepo sedeš v naši sobi, da sprejmeš naše goste in da poslušaj, kar ti imamo povedati."

Truda poljubi mater, jo potisne v "gosposko" sobo in zopet steče po stopnicah dol. S soboj pa tudi vzame od stanovanja ključce, da materi ne bi bilo zopet treba odpirati vrat. Smehljajočega obraza stoji pred odprtimi vrati avtomobila.

"Prosimo, spoštovana gospa, Hollova hiša je pripravljena na sprejem; mati ima najboljšo obleko in odpasala si je predpasnik. Kseilo, ki se je kuhalo, bo prihranjeno za jutri in tako morete v hišo."

Charlie bi Trudo najrajši objel in poljubil, tako krasna je s prednim nasmehom na svojih ustnicah.

Gospa Hollova pa se boječe ozira po "gosposki" sobi, ako je prah pobrisan in ako se vse sveti. Oddahne se, ko ne more ničesar grajati ter skrivaj stopi k oknu. Spodaj vidi steti lep avtomobil, okoli katerega se stoji mnogo radovednih otrok. In ravno vidi, ko izstopi Winnifred Longwyjeva, vidi, kako odloži svoj potni povrtnik, ga vrže v avtomobil in skoči v elegantni obleki iz avtomobila. Tudi Charles je sskel povrtnik in vsi trije stopijo v hišo. Malo v zadregu, pa vendar vesela čeka stara gospa na obisk. Kako se bo vse to končalo?

Pa vse se razvije gladko in veselo. Charlie in Winnie znata gospej Hollovi pravi strah. Nanaš sta dobila za Trudo dopust in sicer tako dolgo, dokler jo hočeta imeti. Celo pritrudi nepričakovanemu povabilu, da jih obišče. Charles in Winnie ji neglo pripovedujeta, kaj se jima je zdelo potrebno, da rešita Trudo Iduninega trinoštvá. In ko gospa Hollova v veliki skrbí prisluškuje proti vratom, pravi Winnie naglo:

"Le brez skrbi; to povemo samo vam; ko pridejo vaši gosposke sinovi, o tem ne bomo več govorili."

(Nadaljevanje prihodnjia.)

OD VSEPOVSOD

BOBBA PROTI NEPISME NOSTI NA HRVATSKEM

Pred dnevi je bila v trgovski zbornici v Zagrebu konferenca hrvatskih gospodarstvenikov, ki so ji prisostvovali poleg zastopnikov skoro vseh hrvatskih gospodarskih organizacij tudi inž. Košutić, dr. Krnjević in cela vrsta prosvetnih delavcev.

Predsednik Seljaške zveze Rudolf Herec je v svojem govoru poudaril potrebo, da se čim prej likvidira vprašanje analfabetizma na Hrvatskem. Nepismenih Hrvatov, ki bi se lahko v kratkem naučili čitati in pisati, je še okrog pol milijona, največ žensk. Zanje bi bilo treba še to jesen preskrbeti okrog 250.000 abecednikov, dvakrat toliko svinčnikov in trikrat toliko zvezkov. Po krajši razpravi je bilo sklenjeno, da bodo vse gospodarske skupine dale svoje prispevke za prosvetni fond dr. Mačka v svrhu likvidacije analfabetizma na Hrvatskem.

MORNARIŠKA KARIERA ANGLEŠKEGA KRALJA

Sedanji angleški kralj Jurij VI. pripada generaciji, ki jo je zadelá tragična uroda, da v dobi svojega življenja sodeluje v dveh vojnah. Tudi on spada med milijone tistih moških, ki so se borili v svetovni vojni prepričani, da je to zadnji spopad v evropski zgodovini.

Kralj Jurij VI. z meščanskim imenom Albert Windsor-ski, je bil kakor njegov pokojni oče namenjen za mornariško kariero. Ko je izbruhnila svetovna vojna, se je nahajal kot kadet na ladji "Collingswood." Da ne bi njegov čin bil v oporeki s položajem dinastije, je živel na brodu pod imenom Mr. Johnson. Še danes živi mnogo častnikov, ki so dobro poznali Mr. Johnsona.

Toda zaradi operacije slepice se je moral Mr. Johnson naposled izkreati. Ostal je nekaj časa na suhem, da je okrevál. Spomladi 1916 se je ponovno vkreal na ladjo "Collingswood" in nekaj tednov pozneje se je udeležil pomorske bitke pri Jutlandu. Ladja "Collingswood" je tedaj pripadala peti diviziji angleških vojnih ladij in princ Albert je vršil službo kot podporočnik in stolpu težkih topov. Kakor so pozneje ugotovili so prav izstrelki "Collingswooda" uničili nemško vojno križarko "Seyd-litz."

Angleški kralj Jurij VI. je poleg Jurija II. prvi britanski vladar, ki se je udeležil bitke na morju. Zastavo "Collingswooda" so pozneje poklonili Juriju VI. v spomin in jo čuva kot dragoceno pričó svoje aktivne vojaške službe.

Z ladje "Collingswood" se je Jurij VI. prekreál na ladjo "Malaya" toda zaradi rahlega zdravlja jo je moral zopet zapustiti. Morje mu ni posebnó prišlo, zato so ga prideliili letalstvu, kjer se je učil letanja.

V sedanji vojni sodelujejo trije kraljevi bratje: vojvoda Gloucesterski, ki je bil nekaj časa poklieni vojak ter je služil v vojski, dokler ga kralj ni pozval na drugo mesto. Kent-ski vojvoda, ki je bil določen za gubernerja Avstralije in bi bil moral odpotovati tja, a so ga dogodki prehiteli in zadržali v domovini ter Windsorski vojvoda, ki je živel zadnja leta v Franciji in se je v začetku vojne vrnil v domovino, kjer je dobil primeren položaj v službi generalnega štaba.

GOSPODARSKI STIKI MED ANGLIJO IN JUGOSLAVIJO

"Daily Telegraph" poroča, iz Londona, da je tja prispel znani jugoslovanski brodolastnik Božo Banac, ki se je sestál s celo vrsto angleških gospodarskih strokovnjakov. Nje-

ELVIRA TRIŠKOVA:

Kratka Dnevna Zgodba

NOEMI

Stara Noemi je zovoljno pogledala svojo snaho. Ni je imela rada, ne niti trohico. Čemu si privezuje to rdečo ruto? Poročena je. Stara Noemi plete nogavice in v predalu stare omare ima odprt molitvenik. O, saj ima res za koga moliti! Pred dvema leti je svarila Petra, svojega sina, naj se ne oženi in predvsem, naj si ne jemlje suhe Marion. Toda z otroki je večna skrb. Mar kdaj ubogajo? Ničesar ni hotela slišati, zdaj pa ima. Že dve leti sta pretekli, otrok pa ni. "Zakaj?" mu je rekla zadnjič, "zakaj nimata otrok? Gospej je tako udobneje, kaj? Jaz sem vas imela šest, vsako leto enega in vsi ste bili zdravi in krepki. Kaj neki čakata?"

Sinov obraz je izražal krivdo. "Sam sem hotel tako, mamica. Bojim se, da me Marion ne bo več tako ljubila, ko bova imela otroke. Bližji ji bodo kakor jaz."

"Mene ne prevaraš," je mračno odvrnila Noemi. "O, noče ali pa jih ne more imeti. Tako je. Svobodna hoče biti. Otroci ne doprinašajo k lepoti, to je res. In sploh. — Ne maram, da se tvoja žena pretvarja, kakor bi se bala za me. Včasih se mi zdi kakor ovea. Če se zganem, spregovorim naglo besedo — takoj se prestraši. Zakaj ne reče nikoli naravnost, kaj si misli? Čemu se ne prepriča? Čemu so viharji v prirodi? Da se zrak razčisti, in je spet vse mirno. Ne maram ženke, ki se niti pripraviti ne zna. Povej ji to, ne maram je..."

Včasih po več dni ni izpregovorila besedice. Če je bilo vreme kolikaj toplo, je šla zdoma in sedla na nasip ob morju. Imela je šestero otrok, tri sinove ji je pogoltnilo morje, eden se ni vrnil z vojne. Hči se je poročila z mizarjem v Rouenu in ima že troje otrok. Najstarejši sin je postal čuvaj svetilnika. Preden se je oženil, je vse gospodinjstvo oskrbovala stara Noemi sama. Hiša se je kar lesketala od snage. Od jutra do večera je bila na nogah. Ali ne bi mogla za zmerom o-

gov prihod spravljajo v zvezo z interesiranjem angleških gospodarskih krogov za nakup živil in raznih surovin, zlasti lesa in raznih rud, v Jugoslaviji. Po informacijah "Daily Telegrapha" ima Banas celo vrsto važnih načrtov za pogodbe z angleškimi gospodarskimi krogi ter je v tem pogledu zelo optimističen.

POVRATEK JUGOSLOV. DRŽAVLJANOV IZ ŠPANIJE

Kakor je znano, se je udeležilo španske državljanske vojne tudi več jugoslovanskih državljanov. Po večini so se ti prostovoljci rekrutirali iz brezposelnih jugoslovanskih delavcev v Franciji in Belgiji. Po končani španski vojni so pribežali nazaj v Francijo, kjer so jih internirali v razna taborišča. V razočaranju, ki so ga doživeli, se je v vseh porodila močna želja, da bi se mogli vrniti v Jugoslavijo. Kakor poročajo listi, je jugoslovanska vlada sedaj naročila poslaništvu v Parizu, naj izstavi tem ljudem potne liste, da se bodo lahko vrnili v domovino.

80.000 NEMČEV V ANGLIJI

Angleške oblasti imajo v evidenci vse nemške državljane, ki prebivajo v Angliji. Posebna sodišča raziskujejo dokumente in življenjske podatke vseh Nemcev v Angliji. Do zdaj premoženje Nemcev v Angliji še ni bilo konfiscirano. In tisti Nemci, ki se ni o-pregrešili proti angleškim zakonom o obrambi dežele, lahko še vedno zapuste Anglijo.

ZIVČNA VOJNA SE NADALJUJE

Obenem s topovsko in bombno vojno nadaljuje se tudi živčna vojna, ki je za vse bujočje se države svojevrstne sovražnik, proti kateremu se je težko boriti. V Nemčiji skušajo preprečiti žrtve živčne vojne z najstrožjimi kaznimi, ki lahko zadenejo poslušalce tujih radio postaj. Tudi Nemčija po načrtu obvešča po svoje s pomočjo eterskih valov Francoze in Angleže. Zaradi tega se morajo tudi Francozi in Angleži boriti proti psihološkim vojnim metodam. Francozi so objavili geslo: Zantasišite si ušesa, kajti sovražnik vam govori.

Pomen živčne in psihološke vojne dandanes je posebno očit, če primerjamo lanašnje razmere z onimi med svetovno vojno. Od leta 1914 do 1918 se nobena država ni sistematično borila v radio vojni. Clemeceau se je sistematično boril samo proti sovražnim volunom z geslom: Molčite, ne zapujate nikomur, sovražnik vas posluša.

stati samo z njimi? Dolgo se ni oženil, pa bi to tudi lahko opustil. Imela ga je izmed vseh otrok najraje, morda zato, ker ji je bil tudi najbolj podoben. Ni bil lep; imel je sledove od koz, zlasti desno lice je bilo močno iznakaženo. Ne lepih oči, ne lepe postave, ničesar lepega ni imel. Celo mož jo je zaradi nje-ga mučil. Ali je mogla kaj za to? Mar si želela imeti najlepše otroke, kakor vsaka mati? In zato mu je darovala vse svoje srce. Tudi on jo je imel rad, dasi ji nikoli ni tega povedal, toda ona je to dobro vedela. Ni verjela, da bi mu ostala Marion zvesta. In možno je, da mu nekega lepega dne pobegne. Nič čudnega ne bi bilo, ko je bila zmerom vajena mesta in množice ljudi okoli sebe.

Stara Noemi ne more razumeti, kako se je mogla poročiti z njenim sinom. Tu gotovo nekaj ni v redu. Služila je pri bogatih ljudeh, in prišla poleti s svojo gospodo k Sv. Margareti. Nekega dne so prišli pogledat svetilnik. Toda Marion je bila z njimi. Nadzorovala je osemletno dekletce in zakasnila se je z otrokom, ko so bili že vsi zunaj.

Prijateljsko je pogledala Petra s svojimi lepimi, modrimi očmi. "Kako tiho imate tu in kakšen mir! Dolgo se bom spominjala tega popoldneva."

Šele zdaj jo je Peter bolje pogledal. Bila je plavalosa in imela je kratke, skoraj še otroške oči. "Od prvega hipa mu je ugajala. V teku poletja sta se nekajkrat videla. Konec avgusta bi morala odpotovati. Peter se je sleherni dan bal. Sklenil jo je povprašati, ali bi se ne hotela poročiti z njim. To je povedal tudi materi. Ni pričakoval, da jo bo to tako vznemirilo. "Kaj ti pride na misel? Ta ne bo vzdržala tu! In prelepa je. Nimam rada lepih žensk. Poleg njih je vedno greh." Hotela je še dodati, da mu ne bo zvesta, pa ni se upala, da ga ne bi ranila zaradi njegovega ne ravno lepega obraza.

Marion ga je uslišala. Rekla je: "Da, pri vas mi bo ze-

lo ugajalo! Toda vaše matere se bojim. Zli se tako zelo stroga in resna!"

"To bo le spočetka, dokler se vas ne privadi. Potem pa vas bo imela prav tako rada kakor jaz."

Kakor črna krila se mu je v srcu razpel strah, da bi si ne premislila in mu zavedno izginila izpred oči.

Konec oktobra so imeli svatbo. Stara Noemi je ostala pri nji, le do Božiča, potem pa je odšla k hčeri in Rouen. Toda hrepenenje po morju, po samotni in po vonju zelenih normandskih gozdov jo je malone uničilo. Vzdržala je skoraj leto, nato pa se je vrnila k sinu.

Težko je prenašal, da ni imela rada Marion. Njegova žena je napravila vse, da bi se ji prikupila. Bila je tiha in poslušna, nikoli ni oporekala in vendar se Noemino srce ni ogrelo zanjo. Morda, če bi bila imela otroke...

Stara Noemi plete nogavico in tiho moli. Gleda, kako gre Marion preko dvorišča. Oblečena je v lahno poletno obleko, na glavi ima ruto iz rdeče svile. Mahonca je zapazila, da se je snaha namenila k glavnim vratom dvorišča. Kam gre? Kam neki mora zdaj iti? Naglo je odložila nogavico, si delala na glavo svojo staromodno čepico in si onasala praznični predpasnik. Marion ni šla po cesti, marveč je zavila na levo. Ali namerava skozi morvilsko sotesko v vas? Stara Noemi se ne more načuditi. Gotovo ima neke ljubimec. Zdaj gre k njemu. Šla bo torej za njo. Toda pot ni posebno pripravana za hojo. Ob njej zavajo prepadi, en sam napačen korak. — Noemi ne ve, ali naj bolj pazi na pot ali na snaho, da bi ji ne izginila izpred oči. Sreč ji razbija, toda ne sme sestiti, ne sme se odpočiti. Danes bo gotovo izvedela, kam neki hodi njena pridna snaha. Začudil se bo njen sinko.

Oh, sveta mati Marija! Še ta ovinek, pa za trenutek počine, da pride do sapa. V glavi se ji že vrti. Le še nekaj korakov...

Toda stare noge klecejo, desna ji je spodrnila na gladkem kamenju, izgubila je ravnotežje in brez obrambe je staro telo padlo. In dolgo in brezupno pada. Spodaj, na dnu, je od zadnjega dežja mlaka. Prav nič globoka, morda niti meter ne, še otrok bi težko utonil v njej. Staro telo pa je med padcem odpovedalo; noge in roke so kakor iz železa, niti zganiti jih ne more. Praznični predpasnik se je mlahavo oprijel njenih bokov.

Zvečer se je Marion vrnila. "Robinove matere ni bilo doma, morala sem jo čakati," je pravila svojem možu, ki jo je pričakujoče gledal. Rahla zadrega se ji je širila preko čela. "Da, res je, lahko se zaneseva."

"In kdaj?" "Morda konec oktobra." In čez trenutek je dodala: "Kje je mama? Hotela bi, da ji takoj poveš. Zdaj — zdaj me bo morda tudi ona imela rada."

Šel je v materino sobo. "Mama je šla najbrže v vas, je nisi nikjer videla?" "Ne, nisem šla po cesti, marveč skozi morvilsko sotesko, da bi se izognila ljudem."

Rahlo jo je objel "Zdaj ne smeš več hoditi po tako od-ljudnih poteh. Mama se najbrže kmalu vrne. Kako se bo veselila otroka! Tako zelo je je to bolelo! Zdaj se bo gotovo vse izpremenilo. — Moja draga, moja edina Marion!"

MEHKO VEZANE KNJIGE

Razprodaja KNJIG

Da napravimo prostora za novo zaloga smo znižali cene teh knjig, c vsakemu jih je mogoče naročiti. Storite to še danes, ker bo zaloga kmalu iztekla.

5 KNJIG\$ za

1. Andrej Hofer (Junaki vodja Tirolcev)
2. Belgrajski Biser (Vito Jelenc)
3. Benška Vedežvalka
4. Boj in Zmaga (Josef Spillman)
5. Božični Darovi (Rudolf Vrabec)
6. Burska Vojska
7. Cvetke (H. Mala)
8. Dedek je pravil (Julij Stajnsak)
9. Devica Orleanska
10. Dve silki (Ksaver Meško)
11. Duhovni boj (Lovrenc Skupol)
12. Fra Diavolo
13. Fran Karol Trenk (Gjuro Panduric)
14. Gozdovnik, I. zvezek (H. Mala)
15. Gozdovnik, II. zvezek (H. Mala)
16. Hudo Brezdno (Fr. Erjavec)
17. Humoreske, Grotške in Satire (Azov in Teffl)
18. Korejska Brata, črtica iz misli nov v Koreji (Josef Spillman)
19. Krvna Osveta (Dr. Jeglić)
20. Mesija (Ksaver Meško)
21. Mladini Sreem, povesti za mladino (Ksaver Meško)
22. Maron, krščanski deček z Lib. nona
23. Musolino
24. Ob 50-Letnici dr. Janeza Ev. Kreka
25. Parizki Zlatar
26. Patria, Povest iz irske junak-dobe (H. Federer)
27. Paberkji iz Roža (Ivan Albrecht)
28. Popotniki, novele in črtice (Milan Pugelj)
29. Poizgalec (H. Majer)
30. Pravljičje in pripovedke za mladi dne (S. Košutnik)
31. Povesti in Silke (Ksaver Meško)
32. Ptice Selivke (Tagore)
33. Praki Judek (Josip Vole)
34. Prapračinove Zgodbe, Povesti (Anton Stražar)
35. Prst Božji, I. zvezek
36. Prst Božji, II. zvezek (Anton Keller)
37. Pregarjanje Indijanskih mislijo narjev (Josef Spillman)
38. Rdeča in bela vrtinca (Anton Huonder)
39. Revolucija na Portugalskem
40. Sisto s Sesto (H. Federer)
41. Skozi Širno Indijo
42. Spisi Kristofa Smida
43. Student naj bo (S. Finžgar)
44. Studenec vojne
45. Suneški Invalid (S. Košutnik)
46. Sveta Notburga
47. Tri Indijanske povesti (Josef Spillman)
48. Večerna pisma (Marija Kmetova)
49. Vrtinar (Tagore)
50. Volk Spokornik in druge povesti za mladino (Ksaver Meško)
51. Vojnimir ali Pogovor in kr. (Josip Ogrinc)
52. Zadnja Kmetička vojna (August Šenoa)
53. Zadnji dnevi nesrečnega kralja S. Košutnik
54. Zbrani spisi za mladino (Engelbert Gangl)
55. Zbirka narodnih pripovedk za mladino (J. Planuški)
56. Zgodovinske anekdote (Dr. Šarabon)
57. Zlatokopi (Josef Spillman)
58. Zmaj iz Borne, povest iz bosanske zgodovine (S. Košutnik)

(Vezava nekaterih knjig je od leta nja nekoliko izkazena.)

Ako ima kaka knjiga več zvezkov, se šteje vsak zvezek za knjigo.

POZOR!
Ker imamo nekaj teh knjig v omejenem številu, navedite pri naročilu več knjig, da vam moremo postreči.

KNJIGARNA
Glas Naroda
216 WEST 18th STREET
NEW YORK